

זיהוי מוקדם של סוכרת מטיפוס 1 ומניעת התפתחות Diabetes Ketoacidosis (DKA) המורה בילדים

רקע

סוכרת מטיפוס 1 (Insulin dependent Diabetes Mellitus type 1) היא מחלה נפוצה ששיעור ההיארעות השנתי שלה בילדים בישראל הוא 14/100,000. בקרב מתבגרים השיעור הוא הגבוה ביותר. בשלב מתקדם של המחלה, כאשר הפרשת האינסולין אפסית או קרובה לכך, עלולות להצטבר בדם חומצות קטו בכמות רבה עד כדי יצירת DKA: סבוך מסוכן שעלול אף לגרום למוות.

כ - 40% מהילדים עם סוכרת מטיפוס 1 חדשה המאובחנים במחלקה לרפואה דחופה סובלים בעת הגעתם מ - DKA. ילדים רבים ביקרו קודם לכן אצל הרופא המטפל ואובחנו כסובלים ממחלות שונות ובהן: זיהום וירלי, פורונקולוזיס, פטרת בנרתיק, ניצול מיני, אנורקסיה, קוצר נשימה ועוד.

על כן, חשד בקיום המחלה וזיהוי ילדים בקהילה הנמצאים בשלביה המוקדמים מאפשר התחלת טיפול מוקדמת ומניעת חמצת שמסוכרת על סיבוכיה. בנוסף לכך, מניעת החמצת שמסוכרת מעלה את משך זמן ההישרדות של תאי הבטא שעדיין מתפקדים ובכך מתאפשר איזון מטבולי טוב יותר ודחית התפתחות סיבוכי הסוכרת בעתיד.

מטרת ההמלצות המובאות כאן הינה להעלות את המודעות למצבים שעלולים להיות ביטוי של המחלה ואת שיעור זיהוי הילדים הסובלים ממנה כדי לאפשר אבחון מוקדם יותר של המחלה ולהפחית ככל האפשר את שיעור המקרים המאובחנים רק לאחר התפתחות DKA.

המלצות:

1. יש לחשוד באפשרות של סוכרת מסוג 1 במצבים הבאים: ירידה במשקל, צימאון ו/או השתנה מרובה, הרטבת לילה חוזרת או מתגברת, עייפות יתר, ירידה בתפקוד בלימודים, התקף קוצר נשימה ללא הסבר ברור, כאבי ראש חוזרים, זיהומי עור חידקיים או פטרייתיים חוזרים, זהום בדרכי השתן, הקאות וכאבי בטן, גירוי בנרתיק אצל ילדה. בכל ילד שנראה חולה מאד יש לברר שתייה ושתינה מרובה או שתינה/הרטבה לילית שחזרה. פעמים רבות ההורים לא מנדבים את המידע בעצמם.

2. **בחשד לסוכרת מסוג 1:** יש להפנות **בדחיפות**, בהתאם לשיקול הקליני, לבדיקת שתן לזיהוי סוכר ואצטון על ידי מקלון לבדיקת שתן (Dipstick), ו/או לבדיקת רמת הגלוקוז בדם באמצעות גלוקומטר.

3. **כאשר בדיקת השתן/או הדם אינה תקינה:** כאשר מזוהה גלוקוז בשתן או כשרמת הגלוקוז בדם במדידה בגלוקומטר היא מעל 200 מג'/דל', יש להפנות את הילד באופן מיידי ללא שום בדיקות נוספות, לחדר המיון הקרוב. ביצוע בדיקות נוספות עלול לגרום לשיהוי באבחנה והתפתחות חמצת שמסוכרת חמורה.

עם עליית המודעות נוכל למגר את החמצת שמסוכרת!